

Rekenkamer Groningen
Postbus 30026
9700 RM Groningen

Gemeente Groningen
T.a.v. de gemeenteraad
T.a.v. het college van B&W
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Onderwerp Aankondiging start gezamenlijk onderzoek naar burgerparticipatie binnen de
focusgebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV)
Datum 20 november 2025

Geachte gemeenteraad, geacht college van B&W,

De rekenkamer brengt uw raad met deze brief graag op de hoogte van de start van het gezamenlijke onderzoek naar burgerparticipatie binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Dit onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de rekenkamers van Arnhem, Dordrecht, Heerlen en Lelystad. Met dit onderzoek willen de deelnemende rekenkamers inzicht geven in hoe bewonersparticipatie binnen het NPLV in de praktijk vorm krijgt, hoe inwoners dit ervaren en wat het oplevert voor de leefbaarheid en veiligheid in de wijk. Daarnaast willen wij met de resultaten bijdragen aan het versterken van de rol van de gemeenteraad bij het sturen op en volgen van burgerparticipatie binnen de NPLV-focusgebieden.

Gezamenlijk en langjarig onderzoek naar het NPLV

Het NPLV is een landelijk programma dat zich richt op het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in twintig kwetsbare wijken in Nederland. In deze wijken spelen al langere tijd sociale en economische problemen, zoals armoede, werkloosheid en criminaliteit. Het programma is gestart in 2022 en heeft een verwachte looptijd van 15 tot 20 jaar. De deelnemende rekenkamers volgen het NPLV langdurig, ieder in hun eigen gemeente. Door regelmatig onderzoek te doen naar verschillende thema's binnen het programma en de resultaten met elkaar te vergelijken, kunnen de rekenkamers gemeenten van elkaar laten leren en gemeenteraden voorzien van bredere inzichten over wat werkt in de praktijk.

Waarom dit onderzoek naar burgerparticipatie?

Het NPLV is opgezet om de leefbaarheid en veiligheid in kwetsbare wijken te verbeteren. Dit gebeurt door samenwerking tussen gemeenten, het Rijk en lokale alliantiepartners zoals woningcorporaties, scholen en welzijnsorganisaties. Bewoners spelen hierin een belangrijke rol: hun betrokkenheid en ervaring zijn nodig om maatregelen goed te laten aansluiten bij wat er in de wijk werkelijk speelt. Uit het eerdere gezamenlijke startonderzoek bleek dat burgerparticipatie binnen het NPLV belangrijk wordt gevonden, maar op verschillende manieren wordt ingevuld. In sommige gemeenten ligt de nadruk op formele processen, terwijl de feitelijke ervaringen van inwoners minder aandacht krijgen.

Daardoor wordt het potentieel van participatie – als middel om eigenaarschap, vertrouwen en samenwerking te versterken – mogelijk niet volledig benut.

Met dit vervolgonderzoek willen de rekenkamers beter begrijpen hoe participatie in de praktijk werkt, hoe inwoners, partners en raadsleden dit ervaren en wat goed werkt of beter kan. De uitkomsten moeten leiden tot praktische lessen waarmee gemeenteraden hun kaderstellende en controlerende rol binnen het NPLV kunnen versterken en de samenwerking met bewoners verder kunnen verbeteren.

Wat wordt onderzocht?

Het onderzoek richt zich op de praktijk van bewonersparticipatie binnen de NPLV-gebieden, zowel in formele als informele vormen. Daarbij kijken we naar:

- de opzet en doelstelling van participatie in de verschillende gebieden;
- hoe inwoners en andere betrokkenen worden benaderd en gehoord;
- de ervaringen van bewoners, vrijwilligers, professionals en alliantiepartners;
- en de doorwerking van hun inbreng in beleid, uitvoering en besluitvorming.

Ook wordt gekeken naar voorbeelden uit zowel het sociale als het fysieke domein en naar initiatieven met een vernieuwende aanpak van participatie. Daarnaast brengt het onderzoek good practices, concrete voorbeelden en – waar dat kan – vergelijkingen tussen de vijf gemeenten in beeld, zodat lessen uit de ene gemeente ook bruikbaar zijn voor de andere.

Uitvoering van het onderzoek

Het onderzoeksbureau Lysias Advies voert het onderzoek in opdracht van de vijf rekenkamers uit. Het onderzoeksteam bestaat uit Clemens Sengers (projectleider), Pieter van Eijdsen, Yoram Poot en Bibian Bevers. Zij brengen ruime ervaring mee met rekenkameronderzoek en met onderzoeken naar burgerparticipatie en leefbaarheid in het publieke domein. In elke gemeente worden enkele praktijksituaties onderzocht die uitwijzen hoe inwoners, gemeente en alliantiepartners binnen het NPLV samenwerken. Daarbij wordt gekeken hoe participatie in de praktijk verloopt, wat goed werkt en waar het beter kan. De onderzoekers combineren documentonderzoek, gesprekken met programmabureaus en allianties, observaties in de wijk en interviews met bewoners, professionals en raadsleden. Zo ontstaat een volledig beeld van de opzet, uitvoering en beleving van burgerparticipatie binnen de verschillende gemeenten.

De onderzoeksperiode loopt van eind 2025 tot medio 2026. De resultaten worden naar verwachting in de tweede helft van 2026 gepresenteerd in afzonderlijke gemeentelijke rapporten, aangevuld met een gezamenlijke overkoepelende rapportage met leerpunten voor alle deelnemende gemeenten.

Contact?

Wij hopen u hiermee voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd en vragen uw medewerking aan het onderzoek. Heeft u vragen of opmerkingen over deze aankondiging of over het onderzoek? Neem dan contact op met Jesper Stap, de waarnemend secretaris van de rekenkamer.

Met vriendelijke groet,

de rekenkamer van de gemeente Groningen,

de (waarnemend) secretaris,
Jesper Stap
06-21306390

de voorzitter,
Barbara Brink